

Департамент освіти Вінницької міської ради
Комунальна установа «Міський методичний кабінет»

«Традиції: від минулого до сьогодення»

Вінниця 2020

ТВОРЧА ГРУПА

1. Побережна Ірина Віталіївна, методист з навчальних дисциплін художньо-естетичного циклу та виховної роботи комунальної установи «Міський методичний кабінет».

2. Слободянюк Андрій Миколайович, голова ММО вчителів художньо – естетичного циклу.

3. Корченко Наталія Петрівна, вчитель музичного мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів №3 ім. Михайла Коцюбинського Вінницької міської ради».

4. Присяжнюк Світлана Василівна, вчитель образотворчого мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів №15 Вінницької міської ради».

5. Рафалюк Зоя Дмитрівна, вчитель музичного мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів №20 Вінницької міської ради».

6. Філінова Ольга Василівна, вчитель музичного мистецтва комунального закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №27 Вінницької міської ради».

7. Невеженко Регіна Степанівна, вчитель музичного мистецтва комунального закладу «НВК: загальноосвітня школа І - ІІІ ступенів - гуманітарно – естетичний колегіум №29 Вінницької міської ради».

ЗМІСТ:

1. Вступ	4
2. «Давні українські народні обряди», 5 клас - вчитель музичного мистецтва Корченко Н. П.....	5
3. «Імітація вітражу на тему «Пори року», 5 клас - вчитель образотворчого мистецтва Присяжнюк С. В.....	10
4. Виховний захід: мюзикл «Золотий птах» - вчитель музичного мистецтва Рафалюк З. Д.....	21
5. Виховний захід «Співай, вишнева моя Україно!» - вчитель музичного мистецтва Філінова О. В, вчитель української мови та літератури Шатківська А. І.	34
6. «Витинанка «Дерево життя», 5 клас - вчитель образотворчого мистецтва Нежевенко Р. С.....	43
7. Посилання на електронний варіант.....	51

Вступ

Стратегічною метою сучасного освітнього процесу є розвиток особистості учня, становлення в людині системи цінностей: особистісних, загальнолюдських, професійних тощо. Серед предметів, що вивчаються в загальноосвітній школі, чи не найвищий виховний та розвивальний потенціал має мистецтво з притаманним йому впливом на свідомість і підсвідомість особистості, на інтелектуальну та емоційну сфери, на моральне і фізичне здоров'я людини.

Виховний процес є невід'ємною складовою всього освітнього процесу і орієнтується на загальнолюдські цінності, зокрема морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей), соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). Нова українська школа покликана виховувати не лише відповідальність за себе, а й за розвиток і добробут країни та всього людства.

Урок музичного мистецтва №15, 5 клас

Тема: «Давні українські зимові обряди»

Мета. Ознайомити учнів з особливостями українських народних пісень зимового календарного циклу, особливостями їх звучання та виконання, ознайомити з жанрами українських календарних пісень: колядок, щедрівок, віншівок та народними традиціями їх виконання на зимових святах, особливостями проведення зимових свят в Україні. Розвивати вміння учнів розрізняти на слух виконання народних зимових пісень, розпізнавати на слух народні пісні та давати характеристику музичному образу й засобам виразності в народних піснях зимового циклу, продовжувати розвивати вміння надавати характеристику засобам виразності музичних творів. Виховувати інтерес до українських народних календарних пісень та їх обробок.

Тип уроку: комбінований, урок поглиблення в тему.

Обладнання: музичний інструмент, комп'ютер, музичний центр, мультимедійна дошка (екран телевізора), презентація, відеофрагменти до уроку, колядки, щедрівки, портрет М. Леонтовича.

Основні поняття для засвоєння: українські народні пісні зимового циклу: колядки, щедрівки, віншівки.

Музичний матеріал:

- Спів колядки «Коляд, коляд, коляднице»
- Колядка «Добрий вечір тобі, пане господарю» (у виконанні «Пікардійської терції»)
- М. Леонтович. «Щедрик» (а капела) у виконанні дитячого хору.
- М. Леонтович. «Щедрик» у виконанні мішаного хору та оркестру.
- «Pentatonix» (вокальна обробка) «Щедрівки» М. Леонтовича
- The Piano Guys»(інструментальна обробка) «Щедрівки» М. Леонтовича
- Сучасна «Щедрівка» муз. О. Петрова, сл. В. Морозенка - розучування.

Хід уроку

1. **Організаційний момент.** Музичне привітання.

2. (звучить «Щедрівка» М. Леонтовича (інструментальна музика),
питання вчителя:

- Що нагадує ця мелодія? (відповіді учнів)

Бесіда про українські особливості українських народних пісень зимового циклу. В основі новорічно-різдвяної обрядовості українців є три свята: Різдво, Святого Василя («старий» Новий рік) та Святе Водохреще. Різдвяного вечора молоді люди, переважно хлопці, збирались у гурти, вибирали ватага — «березу» та міхоношу, запрошували музик і обходили всі оселі з колядками, релігійними піснями та віншівками. *(відео про те, як колись колядували).*

- А чому Зозуленька, зима на дворі? (відповіді учнів).

3. Завдання для спостережливих:

Прочитайте відому колядку. Щось у ній не те, є три помилки. Знайдіть та виправте:

Коляд, коляд, колядниця,
Добра з медом медуниця,
А без хліба не така,
Дайте дядьку гопака.

А тепер заколядуйте правильно:

Коляд, коляд, колядниця,
Добра з медом паляниця,
А без меду не така,
Дайте, дядьку, п'ятака.
Одчиняйте скриньку
Та давайте сливку.
Одчиняйте сундучок
Та давайте п'ятачок.

У колядках прославляють народження Христа і вітають господаря та всю його родину. В цих піснях завжди є заспів, власне колядка та приспів (*відео: у виконанні ансамбля «Пікардійська терція» звучить колядка «Добрий вечір тобі, пане господарю»*)

Щедрівки виконують переважно дівчата і діти напередодні Нового року та Водохреща. У цих піснях є традиційний приспів: «Щедрий вечір, добрий вечір»

А вдосвіта Нового року (14 січня) хлопчики-полазники провідують хресних батьків, родичів і сусідів, проказують чи виспівують коротенькі привітання — віншівки й засівають оселі зерном:

Сію, вію, посіваю,
З Новим роком Вас вітаю!
Щоб було у вас в стіжку,
В мішку, в коморі, в оборі,
В ложці, в мисці й у колисці.

Музичний словничок (на екрані)

Колядки — старовинні обрядові величальні пісні, які виконують колядники від Різдва (7 січня) до Водохреща.

Щедрівки — новорічні обрядові пісні, в яких висловлюють побажання доброго врожаю, приплоду худоби й усіляких гараздів.

Віншівки — новорічні привітання, які виголошували хлопчики - полазники, засіваючи оселю господаря зерном на старий Новий рік (14 січня).

4. Музичне сприймання.

Неперевершеним майстром хорової обробки народних пісень є Микола Леонтович. В основі його знаменитої «Щедрівки» лише один чотири звучний мотив, який багаторазово повторюється.

М. Леонтович. «Щедрик» (а капела) у виконанні дитячого хору;

М. Леонтович. «Щедрівка» у виконанні мішаного хору та оркестру.

5. Аналіз музичного твору.

- Охарактеризуйте особливості виконання щедрівки різними хоровими колективами.

- Які засоби музичної виразності вам вдалося розпізнати в цьому творі в кожному випадку виконання?

- Яка щедрівочка вам більше сподобалася: у виконанні дитячого хору (а капела) чи мішаного хору з оркестровим супроводом?

** Пісня «Щедрик» і досі захоплює виконавців з усього світу своєю витонченістю. (Відеофрагменти у виконанні «Pentatonix» (вокальна обробка) «Щедрівки», «The Piano Guys» (інструментальна обробка) «Щедрівки» М. Леонтовича.*

6. Прийшов час і самим поспівати...

Поспівка «Щедріка», Вправи для розвитку музичного слуху та голосу
(за вибором вчителя).

7. Розучування сучасної пісні «Щедрівка». Сл. В. Морозенка, муз. О. Петрова.

Ознайомлення зі змістом та характером пісні. Розучування мелодії пісні, виконання її по фразам. Виконання ритмічного малюнку пісні плесканням в долоні. Виконання пісні фразами індивідуально та групами. Використання ритмічних та шумових інструментів.

8. Узагальнення вивченого матеріалу. Рефлексія.

- Пригадайте, що таке колядки і щедрівки. Коли їх виконували? Які вони за характером?
- Яка між колядками та щедрівками різниця? Що спільного між ними?
- Розкажіть про давній обряд колядування. Що вам найбільше запам'яталося?

9. Домашнє завдання.

Заспівайте рідним та друзям колядку чи щедрівку.

10. Оцінки за роботу на уроці.

«До побачення, до нових зустрічей».

Урок образотворчого мистецтва №15, 5 клас

Тема: Імітація вітражу на тему «Пори року».

Мета уроку:

дати поняття про вітраж як монументально-декоративного живопису;

розвивати інтерес до творів монументального живопису;

вчити відтворювати художні образи у творчих роботах, вирішувати лінійну рапортну композицію твору узагальнено, стилізовано, на контрасті форм;

передавати через колір настрій;

виховувати художню культуру через сприйняття творів монументального живопису;

розвивати творчу уяву, фантазію.

Тип уроку: комбінований.

Техніка виконання: змішана.

Обладнання:

Для вчителя: фоторепродукції вітражів; зразки вітражів, виконаних у змішаній техніці; малюнки ескізів вітражів учнів попередніх років.

Для учнів: акварельні та гуашеві фарби, кольоровий папір, ножиці, клей ПВА, тубик з контуром, картон, фломастери, гелеві ручки.

Хід уроку:

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань і вмінь.

Учні розглядають виставку, організовану вчителем і визначають у якій техніці виконані роботи.

Бесіда.

- Хто знає, що таке вітраж?
- Де можна побачити вітражі?(Вітражі зустрічаються в архітектурних спорудах, інтер'єрах.)
- А де саме розміщуються вітражі?(Найчастіше вітражі розміщують на вікнах, інколи – на куполах.)

III. Оголошення теми і мети уроку

IV. Вивчення нового матеріалу

Розповідь вчителя.

Вітраж – це сюжетна або орнаментальна декоративна композиція з кольорового скла або іншого матеріалу, що пропускає світло.

Вітражі були широко розповсюджені в XIII-XV ст. Склалися вони з окремих шматочків скла, що об'єднувалися між собою пластинами із м'якого матеріалу. Вікна готичних храмів пишно прикрашені вітражами із зображенням святих або з орнаментом. (Учитель демонструє фоторепродукції вітражів собору Нотр - Дам у Парижі.)

Вітражі були розраховані на наскрізне освітлення. Коли в собор потрапляло світло, різнокольорове скло створювало відповідний емоційний настрій.

У XX ст. техніка вітража стала більш різноманітною, оскільки з'явилися прозорі пластмаси. Сучасний вітраж не обов'язково розміщувати на вікні, навпаки, він

розрахований на електричне освітлення.(Учитель демонструє приклади.)

На попередньому уроці вчитель об'єднує учнів у чотири групи. Кожна група отримує назву однієї із пір року та обирає керівника групи (спікера).

V. Практична робота.

Робота в групах.

Кожна група отримує завдання створити імітацію вітражу в одній із заданих технік. Композиція вітражу повинна відповідати назві групи. Під кінець заняття кожна група презентує свою роботу і пояснює, яким способом вона була виконана.

✓ Група «Зима».

Завдання: виконати ескіз вітражу на папері.

Послідовність виконання роботи:

1. Зробити на звичайному папері ескіз майбутнього зображення;
2. Ескіз виконати олівцем;
3. Створити кольорове зображення відповідно до ліній, нанесених олівцем (фарби);
4. Навести лінії чорним фломастером або маркером.

✓ Група «Весна».

Завдання: виконати імітацію вітражу в техніці «аплікація».

Послідовність виконання роботи:

1. Виконати графічне зображення олівцем;
2. Створити кольорове зображення, відповідно
3. до ліній, нанесених олівцем;
4. Взяти за основу картон чорного кольору;

5. Знизу вгору поступово й послідовно відрізати елементи предметів натюрморту – умовне скло – і наклеїти на картон, залишаючи при цьому однакову відстань між елементами, імітуючи сполучний метал.

✓ Група «Літо».

Завдання: виконати імітацію вітражу в техніці витинанки.

Послідовність виконання роботи:

1. Скласти папір чорного кольору удвоє;
2. Нанести рисунок олівцем;
3. Вирізати рисунок ножицями;
4. Добрати кольоровий папір до кожного елемента вітража;
5. Зворотній бік вітража намазати клеєм і приклеїти клаптик кольорового паперу;
6. Зайвий папір обережно зрізати;
7. Таким самим чином заклеїти всі інші елементи вітража.

✓ Група «Осінь».

Завдання: виконати імітацію вітражу з використанням об'ємного контуру.

Послідовність виконання роботи:

1. Виконати ескіз на папері графічним олівцем;
2. Створити кольорове зображення (техніка за вибором);
3. М'яким графічним олівцем «розбити» великі площини, наприклад фон, на малі сегменти, щоб вони нагадували шматочки скла;
4. Використовуючи тюбик з фарбою нанести контур на лінії так, щоб утворились умовні перегородки.

Колективна робота

Презентація робіт кожної групи. Роботи закріплюються на макеті рами вікна у відповідній послідовності (за порами року).

VI. Підсумок.

Учитель аналізує і оцінює роботи.

Запитання до класу:

- А чи сподобалось вам працювати разом?
- Що таке монументальний живопис?
- Які види монументального живопису ви знаєте?
- Що таке вітраж?
- В чому особливість мистецтва вітражу?
- Чи використали б ви вітраж в інтер'єрі своєї квартири?

Монументальне мистецтво. Вітраж, мозаїка, фреска.

Монументальний живопис — це великі картини, які пишуть на внутрішніх та зовнішніх стінах споруд. На відміну від станкового він завжди пов'язаний з архітектурою, тому не може існувати самотійно.

Монументальний живопис буває кількох видів: мозаїки, панно, фрески, вітражі. Призначення вітражів, панно, мозаїк, фресок різноманітне: вони є багатою декоративною прикрасою споруд та окремих приміщень.

Мозаїка — це картини або зображення, які складаються з маленьких кольорових камінців, керамічних плиток, кольорових шматочків непрозорого скла. Все кріпиться на цемент.

Мозаїка — один з основних видів монументального мистецтва — зображення або візерунок, виконані з однорідних або відмінних за матеріалом твердих частинок (кубиків смальти, натуральних кольорових камінчиків, керамічної плитки і т. п.) на площині стіни. Найдавнішою збереженою до нашого часу мозаїкою є орнаменти з кольорових глиняних кружалець (храми у Дворіччі, III тис. до н. е.). Антична мозаїка складалась із простих візерунків, викладених галькою. У візантійському мистецтві мозаїка зайняла провідне місце в системі декоративного оформлення інтер'єрів храмів (церкви Сан-Вітале в Равенні — 547 р.; Успіння в Дафнії — XI ст.). Зображення із смальт і напівдорогоцінного каміння не шліфувались, що надавало кольорам особливої глибини і дзвінкості. Мерехтлива поверхня цих мозаїк, їх золоте тло збагачували і зорово розширювали реальний простір інтер'єру візантійського храму (Софійський собор у Константинополі). Високого рівня мистецтво мозаїки досягло в країнах, що сприйняли візантійські традиції — в Італії, Грузії, Київській Русі. Найдавнішими зразками мозаїчного мистецтва, що мало світове значення, є мозаїки Софійського собору та Михайлівського Золотоверхого монастиря XI і XII ст. у Києві.

Фреска - слово походить з італ. «ФРЕСКО», що означає «свіжий, сирий». Фрески пишуть по сирий штукатурці фарбами, що розчиняються у воді.

Панно прикрашає внутрішній або зовнішній простір будівлі. Пишеться воно, як і картина – фарбами на полотні та оформлюється в раму, необхідно, щоб панно за своєю формою, колориту пасувало до інтер'єру приміщення.

Фреска — малярство, яке базується на використанні водяних фарб, нанесених на вологу штукатурку . Види: «а фреско» — по сирому, «а секко» — по сухому. Живопис у техніці «фреско» виконується по вологій штукатурці, тобто за ці короткі десятки хвилин, поки розчин ще не «схопився» і вільно убирає фарбу. Такий розчин художники-монументалісти називають «зрілим». Писати по ньому потрібно легко і вільно, а головне, як тільки художник відчує, що хід пензлика втрачає плавність і він починає «бороздити», фарба не убирається, потрібно закінчувати роботу: все одно фарби вже не закріпляться. Тому фреска — один із самих трудомістких видів живопису, що потребує величезної творчої напруги.

Ця техніка, зародившись у глибинах античної культури, була розповсюджена на весь регіон європейської культури. Вона змінювалася відповідно до художніх завдань, які стояли перед майстрами даної епохи і регіона, виходячи з традицій майстерності і властивостей місцевих матеріалів.

Припускають, що мистецтво фрески знали в Стародавній Греції, писали нею у Стародавньому Римі, Візантії, на Русі X—XII ст. (у Києві, Новгороді, Пскові). Багаточисленні фрески виконані у середньовічній Західній Європі та на території Київської Русі в XIII—XVIII ст. Бурхливий і своєрідний розвиток вона отримала в Італії в XIV—XVII ст. В цій техніці створені найбільш значні та видатні твори настінного розпису. На Русі в ній працювали такі майстри, як А. Рубльов (близько 1360/1370 — близько 1430) та Діонісій (близько 1440 — після 1502/1503). В епоху Відродження — Рафаель (1483—1520), Мікеланджело (1475— 1564), Леонардо да Вінчі. Вони працювали як в техніці

«а фреско», так і способом «а секко». Тут живопис ведеться по твердій сухій вапняній штукатурці, тільки вдруге зволоженої, і фарбами, заздалегідь змішаними із вапном. Застосовується також казеїново-вапняковий живопис: художник працює на мокрій і сухій штукатурці. Таке малярство допускає наступні невеликі поправки темперними фарбами. Тому його застосовують не тільки всередині, а також на зовнішніх поверхнях споруд.

Існують і інші техніки стінного розпису, які також називають «фреска» в широкому значенні цього слова. З новими складами фарб експериментували багато художників.

Так, Леонардо да Вінчі написав свою видатну картину «Тайна вечеря» на стіні трапезної міланського монастиря Санта-Марія делла Граціє фарбами власного винаходу, остаточної таємниці яких до цієї пори не розкрито. Проте і фарби Леонардо виявилися невічними — вони темнішають та відшаровуються.

Картини у вікнах називаються **вітражами**, адже «Вітре» - французькою мовою «віконне скло». Звідси і назва – **вітраж**.

Вітраж – старовинний вид мистецтва. Ніхто точно не знає, коли воно з'явилося. Проте найбільш відоме воно було у середні віки. Майже всі середньовічні храми славилися своїми вітражами. Коли крізь вузькі вікна, або

круглу розету потрапляє сонячне проміння, вікна ніби починають горіти. Яскраве, кольорове скло починає світитися як дорогоцінне каміння.

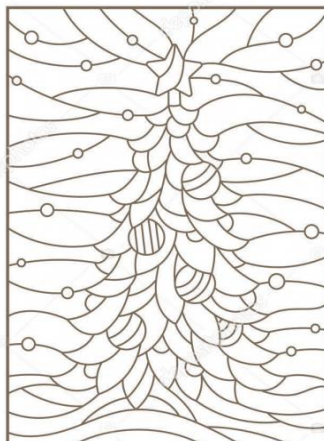
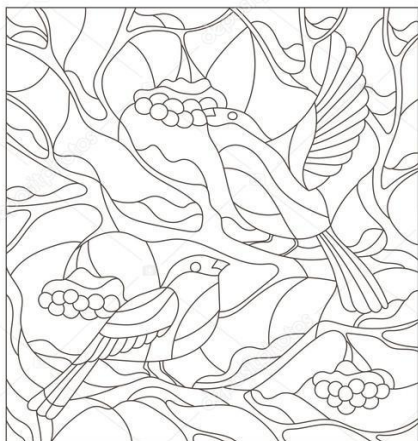
Вітраж — орнаментальна або сюжетна декоративна композиція (у вікні, дверях, перегородках) у вигляді самостійного панно на склі або іншому світлопроникному матеріалі. У будівельній практиці він становить повністю або частково засклений фасад споруди. Вітражі, які заповнюють отвори у культових та інших спорудах, створюють багату гаму кольорової гри світла, посилюючи емоційність і виразність інтер'єру. Як свідчать виявлені в розкопках фрагменти плоского кольорового скла, найпростіший вітраж існував у Стародавньому Єгипті з II тис. до н. е., а в Стародавньому Римі — з I ст. н. е. В ранніх християнських базиліках Риму та Равенни для заповнення віконних рам слугували алебастрові або селенітові пластини, які приглушували в інтер'єрі яскраве денне світло і створювали своєрідний декоративний ефект завдяки мерехтливому візерунку натуральних прожилків матеріалу. У X—XII ст. в романських храмах Франції (Шатр, Клюні) та в Німеччині (Аугсбург) з'явилися сюжетні вітражі зі шматочків кольорового (червоного й синього) скла, вирізаних по контуру зображення і скріплених свинцевими смужками з урахуванням кольорової гри світла. Такі вітражі надавали інтер'єрові відтінку таємничості, особливо в готичних храмах із високим розмахом вікон. З часом збільшується кольоровий набір скла, ускладнюються сюжети: поряд з релігійними з'являються побутові сцени (Шартр). У XIV—XV ст. мистецтво вітражу поширюється в Англії, Швейцарії, Італії, Польщі. Поступово вітраж втрачає специфічну для середньовіччя площинність, форми здрібнюються, дедалі більшу роль починають відігравати розписи на склі, які врешті витісняють попередню техніку вітражу. В епоху Відродження ескізи і картони для вітражів виконували художники Л. Гіберті, П. Учелло, Донателло, А. Дюрер. Вітраж стає розписом на склі. У XVI ст. для прикраси житла застосовують так звані кабінетні вітражі — однотонні, на світські сюжети. В епоху бароко і класицизму мистецтво вітражу занепадає і лише в період

модерну знову починає відроджуватись (композиція — «Лицар» М. Врубеля, ДТГ). У ХХ ст. художники Ф. Леже, А. Матісс включали вітраж у композицію декорування інтер'єру. В Україні мистецтво вітражу розвивалося в тісному зв'язку з живописом, монументально-декоративним розписом. Давніх зразків українського вітражу в силу певних історичних умов не збереглося. Наприкінці ХІХ — на початку ХХ ст. створено поліхромні сюжетні та орнаментальні вітражі для ряду старовинних споруд — Кафедрального собору (1360—1479 рр.) у Львові (художники Я. Матейко, Ю. Мегоффер, С. Качор-Батовський); Вознесенського костюлу (1551 р.) в Дрогобичі (художники Я. Матейко, О. Виспянський, Ю. Мегоффер); Успенської церкви (1579—1629 рр., художник П. Холодний).

Сучасний вітраж складають із шматочків скла і армують свинцевою, сталевую або пластмасовою смужкою, застосовуючи кольорове та безбарвне скло. На безбарвне скло наносять візерунок гравіюванням або травленням плавиковою кислотою. Застосовують монолітне скло з розписом фарбами, які спікаються. Багата кольорова палітра і фактурні традиції дозволяють створювати як орнаментальні, так і сюжетні композиції в сучасному вітражі, який має широкі перспективи розвитку.

Шаблони для використання в роботі

Використана література:

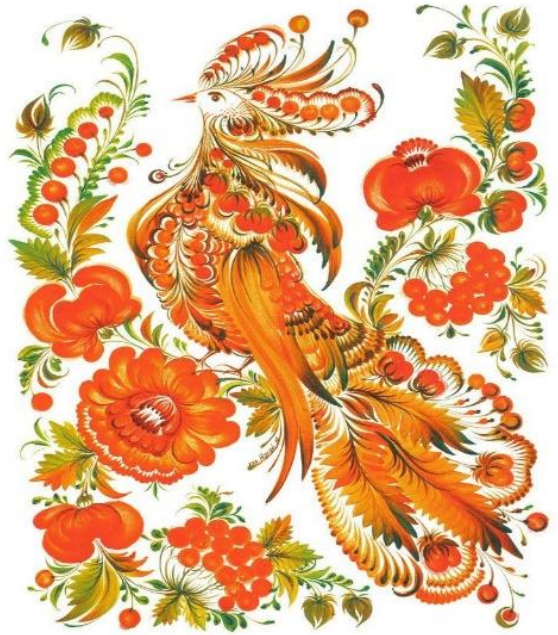
Список літератури

1. Антонович Е.А. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів, Світ – 1993, с.55-56;
2. Беккерман Я.І. Матеріали для художньо-оформлюючих робіт. – М.: Вища школа – 1989, с.71;
3. Вайткявичине Ф.В. Першооснови техніки батика // Школа і виробництво – 1987, №8, с.54-55;
4. Кирницька М.М. Художній розпис тканини // Від ремесла до творчості. К., 1990. с.18-28;
5. Прекрасне – своїми руками: народні художні ремесла: (для середнього і старшого віку) М: Дитяча література, 1989,с.53-54;
6. Свид С.П., Праців В.Г. художні техніки. К.:Будівельник, 1986, с.69-70;

Мюзикл «Золотий птах»

за мотивами казки Галини Крюк

Мета: ознайомити дітей з особливостями жанру мюзиклу; виховувати ціннісне ставлення до сучасних театральних жанрів; виховувати моральні чесноти й загальнолюдські цінності; розвивати в учнів розуміння важливості взаємодопомоги в колективі; сприяти створенню дружнього колективу.

Обладнання: ноутбук, проектор, мікрофони, театральні реквізити, костюми.

Дійові особи:

Іванко

Мама

Пані Соломія

Бешикетник

Чаклун Арнольд

Пташечка

Золотий Птах

Звучить пісня «Диво-світ»

<https://drive.google.com/open?id=1F16rChXz4PIjdMplmb74CtMSubYgc16s>

(Хлопчик лежить із заплющеними очима, біля нього мама.)

Мама: Далеко-далеко за морями й океанами, за горами й долинами є невидимий світ, повний чудес і музики. Двері в той світ знайти не легко, а відчинити ще важче. Ніхто з людей там не був...

Іванко: А звідки люди знають про цей світ?

Мама: Вони його чують. Кажуть, якщо прислухатись, то можна почути дивовижний спів нізвідки... Люди, які його чули, говорили, що не можна розібрати слів, але мелодія така ніжна і прекрасна, що хочеться слухати і слухати.

Іванко: Чому ж люди не повторять цієї мелодії?

Мама: Тому, що вона чарівна. Той, хто чув її, одразу ж забуває, але пам'ятає відчуття. І ще люди кажуть, що в нашому світі немає того інструмента, на якому грють цю мелодію.

Іванко: А що то за інструмент?

Мама: Звідки ж мені знати, коли його в нас нема? Краще скажи мені, коли ти спатимеш, бешкетнику?

Іванко: Без Віллі я спати не буду!

Мама: Ось твій Віллі.

(Мама подала плюшевого ведмедика. Іванко його міцно обійняв.)

Іванко: Мамо, а казка?

Мама: Вже пізно, синку, завтра ми ляжемо раніше, і я розповім тобі про Золотого Птаха.

Іванко: Обіцяєш?

Мама: Даю слово.

Іванко: Мамо! А той Золотий Птах здатний творити дива?

Мама: Він головний у Чарівному світі, а тому володіє чарами. Але я розповім тобі про це завтра, добре?

Іванко: Так, матусю.

(Мама посміхнулася і поцілувала синочка. Вимкнула світло, а книжку з великим Золотим Птахом на обкладинці поклала на полицю.)

Мама: Солодких снів, синку. А я піду до Надійки, їй вже теж пора лягати спати.

Танець

«Колискова для Оксаночки».

Музика і слова Володимира

Івасюка.

https://drive.google.com/open?id=1UprnQgTK7XV1h_ZZ94Ek18DIelZibajB

(Іванко розкрив книжку і почав вивчати її, ніби якийсь посібник. Було темно, тому хлопчик запалив маленький ліхтарик, який йому подарував тато, і читав книжку з дуже серйозним обличчям. Але сон врешті - решт зморив хлопчика і він заснув, з увімкненим ліхтариком та розгорнутою книжкою.)

(Вранці мама зайшла до кімнати, засміялася.)

Мама: Вставай, бешкетнику, таки не втримався, сам читав?

Іванко: Що?.. *(спросоння спитав малий, потираючи оченята.)*

Мама: До школи час, іди вмивайся. одягайся і снідати, тато відвезе тебе.

Іванко: А Надійка? Вона що робитиме?

Мама: Надійку я веду до лікаря *(сумно промовила мама)*

Іванко: Ви лягатимете в лікарню?

Мама: Не знаю, синку, дуже сподіваюсь, що ні.

(Вона поцілувала Іванка і вийшла з кімнати. А хлопчик з рішучим, та ще трохи сонним обличчям витрусив усе зі свого ранця і засунув туди книжку про Золотого Птаха, ліхтарика і пачку печива.)

Іванко: Якщо лікарі не можуть допомогти моїй сестричці, то це зробить оця книжка. Я знайду Золотого Птаха і попрошу допомоги. Він добрий, він не відмовить!

Пісня «Вірю в чудеса»

<https://drive.google.com/open?id=1mADNjM7xWGnmtfQBQN8OmsHD2S3ChLL5>

(Виходить Соломія)

Соломія: Іванку, а чого це ти не в школі?

Іванко: Ой, пані Соломіє, не час для школи.

Соломія: А для чого ж час?

Іванко: Для дуже важливої справи. Мені потрібна Ваша допомога!

Соломія: Що я можу для тебе зробити? Ти у дверях не стій, проходь, я маю чорнослив у шоколаді, ти ж його так любиш.

Іванко: Ні, солодощі відволікатимуть, а у мене не так вже й багато часу.

Соломія: Куди ж ти поспішаєш?

Іванко: До Золотого Птаха!

Соломія: До кого?.. *(здивувалася майстриня.)*

Іванко: Та до Птаха Золотого! Він володіє чарами і може допомогти Надійці.

Соломія: От у чому річ... Знову в лікарню лягає? Бідна дитина... Ну, гаразд. Допомогти Надійці – це дуже важливо. Що ж я можу зробити?

Іванко: Дайте мені клубочок золотих чарівних ниток.

Соломія: Навіщо?

Іванко: Вони приведуть мене до невидимих дверей у світ, де той Птах панує.

Соломія: Іванку, у мене немає таких ниток. Я ж не чародійка, а просто майстриня. Знаєш, Іванку, у мене, думаю, є щось чарівне. Нещодавно я отримала якісь дивні нитки... Але їх зовсім мало, і я вже почала вишивати ними сорочку. Проте трішки ще залишиться на пояс для такого хлопчика, як ти.

Іванко: Та навіщо мені пояс? Мені нитки потрібні.

(Майстриня засміялась і взяла Іванка за руку.)

Соломія: Вони самі по собі не будуть котитися, пояс тобі дорогу вкаже.

Танець «З нитками»

https://drive.google.com/open?id=1qKnv9uuYGSEpQSS3tvAag_AZQeHEfUVJ

Соломія: Одягни його, Іванку. Така краса...

Іванко: Ой, на поясі ніби вимальовувалася карта. Пані Соломіє, нитки справді чарівні! *(Іванко так зрадив, що почав стрибати та з усієї душі обіймати майстриню).*-Дякую вам, тепер я врятую сестричку!

Соломія: Іванку, це справжні чари... ти щиро повірив і наділив пояс силою... який ти молодець!

Іванко: Я мушу бігти! Дякую.

Чарівна мелодія. *(Як тільки хлопчик починав сильніше вірити у свій успіх, то мелодія лунала голосніше.)*

Танець квітів

— Повір... *(забринів невідомий голос, ніби легке відлуння. Іванко розплющив очі й роззирнувся, та на галявині нікого крім нього не було. Тоді хлопчик знову заплющив очі – і знову почув невідомий голос, але вже чіткіше.)*

Іванко: Хто тут? *(перелякано спитав Іванко.)*

Бешкетник: Бешкетник! *(лунко відповів молодий парубок)*

Іванко: Ти як тут опинився?

Бешкетник: Так само, які ти. Я повірив.

Іванко: У що ти повірив?

Бешкетник: У світ, де все можливо, у світ, сповнений чарів і музики,
(посміхнувся хлопець і широко розгорнув руки, ніби обіймаючи все навколо.)

Іванко: Як тут гарно! *(мовив Іванко, роздивляючись усе навколо.)*

Бешкетник: А що це у тебе? *(Бешкетник схопив ведмедика Віллі, що визирав із ранця, за вухо.)*

Іванко: Віддай!

Бешкетник: Ти що маленький, щоб іграшками гратися?

Іванко: Це не іграшка, це мій друг! *(Іванко підбіг до Бешкетника, щоб забрати Віллі. Але Бешкетник, підняв руку з ведмедиком високо вгору й Іванко не зміг його дістати, Бешкетник був на дві голови вищий за Іванка.)*

Бешкетник: Дістань, якщо зможеш. *(реготав хлопець.)*

Іванко: Ти злий! Так не можна! *(стрибав Іванко, намагаючись дістати свого вірного друга.)*

Пісня «Промінчик доброти»

<https://drive.google.com/open?id=1OF5jNIQSMfSVpUiH7700Hn5gam9CRoYh>

Бешкетник: Легко бути добрим, коли тебе всі люблять і поважають. А я місцевим не дуже до вподоби.

Іванко: А чому тебе недолюблюють?

Бешкетник: Хто їх знає, може тому, що я живу так, як мені заманеться, а мешканці тут дуже слухаються цього Золотого Птаха.

Іванко: А яка твоя мета? Чому ти сюди прибув?

Бешкетник: Я прибув сюди, щоб повернути свій голос.

Іванко: Голос?

Бешкетник: Так, Вдома я весь час співав. Постійно брав участь у концертах, конкурсах, фестивалях. Мені пророкували долю успішного співака. Але одного разу я надірвався і втратив голос. Говорити я звісно міг і можу, як ти бачиш, але співати, як раніше, ні... Лікарі сказали, що я повинен забути про професію вокаліста. Це мене так засмутило, що я вирішив не коритися злій долі і подався на пошуки Золотого Птаха. Але Золотий Птах не такий вже добрий, як ти гадаєш. Він не допоміг мені — навпаки, замкнув мене тут назавжди. Сказав, що я його дуже розгнівав і за це мені покарання – вічне ув'язнення в цьому світі. Вже п'ятдесят років я тут живу, не бачачи рідних та друзів і забувши назавжди про свою мрію співати.

Іванко: Невже я ніколи не врятую свою сестру і назавжди залишусь тут, як і ти?

Бешкетник: Ти чого? Отак опустиш руки? Замруж очі, послухай спів пташок, можливо, вони тебе зачарують і підкажуть шлях до мрії.

Пісня «Прагни до мрії»

<https://drive.google.com/open?id=18dWiKFm02tiRjSCRPLaplZWGdoA5599S>

Бешкетник: Я знаю, що нам робити. Ходімо до одного чародія. Він нам зможе допомогти. Я вже мав із ним справу, хотів визволити цей світ від Птаха, але мені самому забракло сил.

Іванко: Я з тобою, Бешкетнику.

(Виходить Арнольд)

Танець Чародія

https://drive.google.com/open?id=1UPgfuub-kMVEzLcFKCX_WQPyU5lhmr_u

Арнольд: Привіт, Бешкетнику. Хто це з тобою?

Бешкетник: Це Іванко. Це той, хто був нам потрібен. Ми хочемо знищити Золотого Птаха.

Арнольд: Справді? (*Арнольд зміряв Іванка поглядом. в якому читалась якась хитринка.*)

Іванко: Знищити?! Як знищити?

Арнольд: Нікого знищувати не треба. Ми ослабимо Золотого Птаха, щоб всі були задоволені. Мені ж потрібне перо Золотого Птаха. Іванку, лише ти зможеш наблизитися до нього, про тебе він ще не знає і тому не

захищатиметься. Кинь перед Птахом ось це зілля – і сила його ослабне. (*Дає склянку із зіллям.*) Тоді Бешкетник зможе підійти і зачинити злодія у клітці. Вона магічна, з неї ніхто вибратися не зможе.

Іванко: Але ж як ув'язнення Золотого Птаха допоможе моїй сестрі?

Арнольд: Коли я отримаю його перо, тоді зможу приготувати чарівні ліки для хворії.

Іванко: Як же я дістануся до Золотого Птаха?

Бешкетник: Ти просто замруж очі в подумай про нього.

Танець-замальовка

<https://drive.google.com/open?id=1v3dtK40dylsRULKL8oUJNK5k-o08zyh0>

(Під час танцю з'являється Золотий Птах на троні)

(Хлопчик злякався розмаху могутнього крила, відсахнувся і розбив склянку біля самого Птаха. Сірий дим вирвався на волю і завісив свою жертву, сховавши її з поля зору. Два Арнольдики ховають Золотого Птаха у клітку.)

Іванко: Щось важко мені... Таке дивне відчуття, щось у грудях тисне і настрою немає. Весь час про Птаха думаю.

— Це почуття провини,

(почувся тоненький голосок. Іванко здивовано подивився на ведмедика.)

Іванко: Віллі, це ти сказав?

Пташка: Ні, це я.

Іванко: Ти розмовляєш?

Пташка Ми всі тут розмовляємо. Іванку, ти зробив величезну помилку. І тепер повинен визволити Золотого Птаха.

Іванко: Чому? Хіба лиходіям не місце у клітці?

Пташка: Він не лиходій. Поглянь навкруги. Раніше все було яскраве і барвисте, раніше в цих краях ніколи не стояла така тиша, а поглянь що робиться тепер.

(фон – гул вітру) Скоро і вітер просвище останню ноту, і не буде більше щастя у нашому світі.

Іванко: Але ж як таке могло трапитись? Невже усе це наробив я?

Пташка: Золотий Птах був щедрим і добрим правителем. Своїми чарами він підтримував усе навколо, без нього у нас нема життя.

Іванко: Але ж Бешкетник казав...

(Іванко не встиг договорити, як пташка стрепенулась.)

Пташка: Бешкетник хотів у Птаха вкрасти співучість, хотів використати її для досягнення власної мети – повернути свій голос.

Іванко: Що ж робити? Як допомогти Птахові?

Пташка: Визволи його з клітки,

(промовила пташка і стрімголов полетіла геть.)

Іванко: Стій! Куди ти?

(Виходять Бешкетник і Арнольд)

Бешкетник: З ким ти розмовляєш? *(раптом з-за спини запитав Бешкетник.)*

(Сполюханий Іванко різко обернувся, стиснувши ведмедика в руках.)

Іванко: З другом розмовляю.

(Іванко показав на Віллі.)

*(Арнольд простягнув одну склянку
Бешкетнику, а другу Іванкові.)*

Арнольд Це ваше.

Бешкетник: Ну а ти отримав своє? *(спитав Бешкетник, швидко хапаючи склянку.)*

Арнольд: Так, тепер усе це... моє. *(Арнольд розвів руками.)*

Іванко: Тобі потрібна була влада? А ти голос вкрасти хотів, і ось він у тебе в склянці! *(Звертається до Бешкетника.)*

Бешкетник: Вгамуйся. Усі отримали те, що їм було потрібно. Усі задоволені.

Іванко: Ні, не всі! Птах у клітці, а всі мешканці Чарівного Світу у лапах цього злого чаклуна! Це не ліки, це отрута! *(викидає пляшечку)* Не потрібно моїй сестрі такого порятунку, не такою ціною!

(З цими словами Іванко хотів кинути до клітки, проте Бешкетник схопив його.)

Бешкетник: А я все-таки змусив тебе зіграти в мою гру.

*(Птах забився у клітці. Пташки
прилетіли на допомогу, накинули
сітку на чаклуна.)*

Іванко: Пробач мені, я
заплутався.

Золотий Птах: Та нічого. *(лагідно промовив Птах і вийшов із клітки.)*

Іванко: Що? Але ж із цієї клітки неможливо вийти.

Золотий Птах: Я не сама вийшла, ти допоміг мені, коли відмовився від ліків для сестри.

Іванко: Так ти тепер можеш повернути свої чари?!

Золотий Птах: На жаль, ні. Але тобі тут не можна затримуватись. Ти потрібен Надійці і батькам

(Іванко похмуро опустил погляд.)

Іванко: Я не зміг врятувати свою сестру...

Золотий Птах: Іванку, не побивайся ти так. Я все-таки ще зможу допомогти тобі, але якщо ти допоможеш мені це зробити.

Іванко: Як?

Золотий Птах: Ти можеш віддати мені Віллі, і тоді у мене буде достатньо чарів. щоб повернути тебе додому.

Іванко: А моя сестра, ти зможеш її зцілити?

Золотий Птах: Чарів мені вистачить лише на щось одне.

Іванко: Тоді... тоді вилікуй Надійку!

(швидко вимовив Іванко і міцно-міцно обійняв Віллі.)

Золотий Птах: Але ж ти ніколи не побачиш свої рідних і змушений будеш жити тут.

Іванко: Нехай! *(Він відірвав від себе ведмедика, ніби від серця, і дав його Золотому Птахові.)*

Пісня «Музики диво»

<https://drive.google.com/open?id=1X5myCA12E-wDZIUQ7YBv2kS8p17fQwdT>

Золотий Птах: Дякую тобі. Твоє щире, добре серце повернуло мені сили.

Іванко: Тепер все стане на свої місця?

Золотий Птах: Не все так просто. Моя мелодійність втрачена, її викрали Бешкетник з чаклуном, а основна моя сила була в пісні. Вона і повинна була вилікувати твою сестру. Але тепер пісні немає, тому твоя жертва ведмедиком стане ліками для сестрички. А ти залишишся зі мною і, сподіваюся, допоможеш мені навести тут лад.

(Іванко покійно опустив голову, киваючи на знак згоди.)

Іванко: Зате Надійка одужає.

(Виходить Бешкетник)

Бешкетник: Стривайте! Можливо, я і злодій, але маю серце. *(Бешкетник підійшов до Птаха і простягнув йому склянку з мелодійністю.)* Іванко потрібен Надійці... Та й не можу я приректи його на таку долю, якої зазнав сам.

Золотий Птах: Молодець, Бешкетнику. Тепер у Чарівного Світу є велика надія на перемогу. Пісня вилікує Надійку. Мистецтво разом із вірою лікує і душу, і тіло. А тобі, Бешкетнику, я дарую голос, який ти втратив, і поверну тебе в той час, з якого ти сюди прибув. Ти повернеш не лише свій голос, а й дім і родину.

Бешкетник: Але ж я зробив стільки зла..

Золотий Птах: Проте твоє добро переважило.

Пісня «Хочу миру на Землі».

<https://drive.google.com/open?id=1BCAH8ESya6rdLiZxGuh5MvwFAcHu1Oxv>

Виховний захід: «Співай, вишнева моя Україно!»

сценарій свята української народної пісні

Мета: Розвивати артистичні, вокальні і хореографічні компетентності в учнів, вміння перетворюватися в різні образи під час дійства, виховувати в почуття патріотизму, гордість та красу за свою Батьківщину.

Сцена прикрашена українськими рушниками, вінками, квітами. Лунають українські пісні.

Хід свята:

Голос із-за куліс:

Шановні друзі, гості нашого свята!
Ми всі представники великої родини нашої матері – Батьківщини України. Родина до родини – то і є народ. Як могутня ріка бере силу з маленьких джерел, так і наша культура збагачується за рахунок родинної історичної спадщини – української пісні. Пісня є наш духовний скарб, який єднає нас, стирає кордони, розповідає світові про велич нашого співучого народу.

Звучать фанфари, на сцену виходять ведучі.

Ведучий 1

З народного напившись джерела,
Як із Дніпра бере веселка воду –
О, рідна пісне! Знову ти прийшла

До матері, до батька – до народу.

Ведучий 2

Привітайте пісню, запросіть до хати,
Рушником привітним мову простеліть –
І розтануть ночі, просвітляють хащі
І весела пісня витіснить жалі.

Музика Анни Олейнікової, слова Наталії Іванової. «Рушники».

Виконує вокальний дуєт у складі учнів Кліщунової Софії (7-В клас) і Гнатюк Дар'ї (8-А клас).

Ведучий 1

Українська народна **лірична** пісня.
Задушевна, ніжна, сповнена світла й
радості, інколи суму щирих дівочих
мрій і сподівань. Пісні про кохання в
ліричній поезії займають центральне
місце. У них поєднуються всі людські
почуття від ніжності, прихильності і
любові до ненависті.

Українська народна пісня

«Цвіте терен».

*Виконує Бойцова Аріна,
учениця 11-А класу.*

Ведучий 2

Пісня... Вона лунала в тиші урочистій
І ніжне слово брала у полон.
І пестила, і ніжила в колисці
Дитячий сон.

Українська народна колискова пісня

«Котику сіренький».

*Виконує Пелипенко Тетяна,
учениця 4-е класу.*

Ведучий 1

Крилатим птахом линула в діброви
І сяйво зір тримала на крилі.
І в кожному слові, сповненим любові,
Бриніли чари рідної землі.

Ведучий 2

Нам пісня, мов жива вода,
Душі наповнює криницю:
Вона у кожному єстві,
Вона у нашій крові,
У нашім домі, у вбранні,
У час журби, і в час любові.
Вона і ми – то щось одне,
В ній магія космічна,
І буде вічно жити наш народ,
Бо має пісню – веселу і вічну!

Ведучий 1

О, пісне, пісне! Звідки в тебе сили,
Що люди серцем горнутья до тебе.
Мабуть колись тебе благословило
Своїм престолом святе і мудре небо.
І ти живеш! Бо маєш вічно жити,
Щоб дарувати крила нашим долям,
Уміє здавна в душах запалити
Свічу любові твій небесний голос.

Рольова гра.

Неголосно звучить мелодія В. Барвінського «Пісня без слів». На її тлі учні розповідають легенду про дівчину-Україну з елементами інсценування.

Голос із-за куліс.

Пісня... хто не був зачарований нею? Це душа народу, це безмежне поле, засіяне зерном історії і завітчане людськими надіями, це любов до Вітчизни і ненависть до її ворогів.

Пісня – це трепетне серце народу, його душа і його крила. Вона пахне весняними дощами, синіми льонами, запашними чорнобривцями, материнськими теплими долонями.

Розповідала мені бабуся таку легенду. Якось Бог вирішив наділити дітей світу талантами. Французи вибрали елегантність і красу, угорці – любов до господарювання, німці – дисципліну і порядок, діти Польщі – здатність до торгівлі. Обдарувавши усіх, підвівся Бог зі свого святого трону і раптом побачив у куточку дівчину. Вона була боса, одягнута у вишиванку, руса коса переплетена синьою стрічкою, а на голові багрянів вінок з червоної калини.

Бог: Хто ти? Чого плачеш? – запитав Бог.

Україна: Я – Україна, а плачу, бо стогне моя земля від пролитої крові і пожеж.
Сини мої на чужині, вороги знущаються з мого народу.

Бог: Чого ж ти не підійшла до мене скоріше? Я всі таланти роздав. Як же зарадити твоєму горю?

Голос із-за куліс: Дівчина хотіла вже йти, та Бог, піднявши правицю, зупинив її.

Бог: Є у мене неоціненний дар, який уславить тебе на весь світ. Це - пісня. Узяла дівчинка-Україна дарунок і міцно притиснула його до серця. Поклонилася низенько Всевишньому і з ясным обличчям і вірою понесла пісню у народ.

Україна: Народе мій! Нас Бог благословив: в дарунок дав нам скарб неоціненний. Прийміть його - це пісня голосна. Звучатиме тепер вона в віках: мені – на славу, а вам – на пошану!

Ведучий 1

Заспівай, родинно,
Щоб усе збулося!
Щоб у нашій хаті
Лиш добро велося!

Ведучий 2

Співуча моя Україно,
Хай буде щасливим твій шлях!
Хай пісня твоя солов'їна
Лунає, як нині, в віках.

Муз. Ольги Янушкевич, сл. Наталії Погребняк. **«Україні!»**. Виконує вокальний дует у складі учнів Кліщунової Софії (7-В кл.) і Гнатюк Дар'ї (8-А кл.).

Ведучий 1

Хто має такі пісні, тому нічого боятися за своє майбутнє. Скільки в них краси і грації, скільки дужого і молодого почуття!

Ведучий 2

Ми щасливі, що народилися серед народу з такою багатою душею, народу, що вміє так відчувати свої радощі й чудово виливати свої думи, свої мрії, почуття у пісню.

Ведучий 1

Співаючи, ми зазираємо у нашу історію, у минуле, намагаючись побачити картини народження української нації. Коли звучить пісня, то серце наповнюється почуттям любові до рідного краю, до свого народу, до України.

Ведучий 2

Пісне! Велична, рідна пісне! Як багато ти важиш у житті людини! У тобі минуле, сучасне й майбутнє. З **козацьких** українських народних пісень ми дізнаємося про героїзм козацтва, його сміливі походи, лицарську честь, життя і побут, боротьбу українського народу за свободу і незалежність.

*Українська народна козацька пісня
«Ой, з нашого роду».*

Виконує учень 9-А класу

Байдалюк Денис.

Ведучий 2

Ніхто не знає, коли з'явилася перша пісня – це відбулося ще за сивої давнини. Невідомі й імена прадавніх піснярів, проте відтоді пішла давня традиція – відтворювати в піснях народне життя, передавати найтонші почуттів і затаєних дум, промінь надії, слово мудрої поради, тиху ласку.

Українська народна пісня

«Ой, у вишневому саду».

Виконує вчитель української мови та літератури Цопа Марини Борисівна.

Ведучий 1

Однією з визначальних рис українського національного характеру є почуття гумору. Яким би складним не було життя, люди завжди знайдуть привід пожартувати, посміятися над негараздами.

Ведучий 2

Наш народ створив безліч жартівливих пісень, без яких не обходиться жодне свято. Вони додають оптимізму і допомагають долати життєві труднощі. У цих піснях передається народний гумор, дотепні жарти, вони створюють веселий настрій, підбадьорюють людину. Жартують дід з бабою, чоловік із жінкою, хлопці з дівчатами.

Українська народна пісня

«Ой, під вишнею, під черешнею».

Виконує вокальний дует учнів у складі Гнелиці Іванни (7-Д клас) та Решетника Івана (5-Д клас).

Ведучий 2

Українських народних пісень записано чи не найбільше в світі – близько 30 тисяч. І всі вони вражають своєю різноманітністю. Особливу ланку займають календарно-обрядові, жниварські, родинні, звичаєві, веснянки. Один з давніших фольклорних жанрів – колядки і щедрівки.

Українська народна колядка

«Щедрик» та веснянка «Вийди, вийди, Іваночку!».

Виконує група дівчат 7-Г класу: Цебрій Анна, Невлад Діана, Стоми Анастасія, Мельник Вікторія, Король Вероніка, Коник Анна, Гайдай Вікторія.

Ведучий 1

Пісні, у яких прославляють людину-трудівника під час роботи у полі – це **жниварські пісні**. У них розкривається працелюбність і душевна щирість українського народу. На них позначилась весела вдача українця, що вміє з гумором сприймати несподівані повороти долі, знаходити розраду у влучному жарті.

Українська народна пісня

«Вийшли в поле косарі».

Виконують учні 7-В класу Буткалюк Владислав, Тихолаз Софія та Кліщунінова Софія.

Ведучий 2

Ми з вами живемо у ХХІ столітті. Пройшли віки, змінились епохи, люди, події. Але народна пісня назавжди залишилась з нами. Щоразу, збираючись разом, ми співаємо всім знайомі пісні та отримуємо позитивний заряд. Тому кожен з нас має стати охоронцем пісні, щоб передати її нащадкам.

Ведучий 1

Все, що в серці мали – вам подарували:

Світлу мрію, казку, нашу пісню, ласку,

Славу України, щебет солов'їний!

***Фінал.** Слова та музика невідомого «Помолюсь за Україну!». Виконує Гнатюк Дар'я, учениця 8-А класу. Всі учасники заходу виходять на сцену.*

Урок образотворчого мистецтва №22, 5 клас

Тема: Цілісність форми і декору, симетрія, рівновага, декоративна форма.
Витинанка «Дерево життя».

Мета:

вміти аналізувати форму, виявляти ознаки гармонічної єдності форми і декору, ознайомити із символами в орнаментах, розширювати знання про побудову симетричних композицій. Розвивати в учнів компетентнісні вміння оригінального, творчого, креативного мислення, фантазію в створенні декоративних композицій, спостережливість, прищеплювати художній смак; виховувати зацікавленість українським декоративно-прикладним мистецтвом, любов до історії і традицій нашого народу.

Тип уроку: комбінований

Техніка виконання: витинанка.

Методи навчання: інформаційно-рецептивний
(пояснювально-ілюстративний).

Форма організації: урок (виконання вправ).

Терміни і поняття:

Витинання - техніка обробки паперу, тканини, повсті, шкіри, що полягає в ажурному вирізуванні за допомогою ножиць або ножа.

Декор - з французької – прикрашати.

Симетрія - дзеркальне відображення речей відносно лінії, точки.

Обладнання: для вчителя - комп'ютер, презентація, кольоровий папір, картон, ножиці, клей;

для учнів – кольоровий картон, папір, ножиці, клей.

Візуальний ряд: вироби народних майстрів витинанок.

План роботи

- I. Організація класу (1хв.)
- II. Повідомлення теми уроку (1хв.)
- III. Мотивація навчальної діяльності (3хв.)
- IV. Вивчення нового матеріалу (12хв.)
- V. Практична робота (25 хв.)
- VI. Підсумок уроку (2 хв.)
- VII. Домашнє завдання (1 хв.)

ХІД УРОКУ

I. Організація класу.

Вже дзвінок нам дав сигнал:

Працювати час настав,

Тож біжи, часу не гай,

Працювати починай!

II. Повідомлення теми уроку

Діти, сьогодні на уроці ми з вами познайомимося з природними формами, які використовують митці декоративно-прикладного мистецтва, розглянемо, що таке орнамент, стилізація, симетрія. Уявно перенесемося на багато років назад, у минуле і дізнаємось, коли і де виникли перші витинанки, на які види вони поділяються і який зміст їхніх орнаментальних мотивів. Виготовимо витинанку «Дерево життя».

III. Мотивація навчальної діяльності

Відомий казкар Ганс Крістіан Андерсен в одній своїй казці сказав: « Коли ми прочитаємо цю казку, станемо розумніші, ніж були напередодні». Наслідуючи його я хочу сказати: «Я вірю в те, що з цього уроку ви візьмете для себе багато цікавого та корисного». Отже, натхнення вам!

Немов відтворення серпанку

З паперу вирізано все.

Ось перед нами витинанки -
Зразки чудової краси.
Легкі, прозорі, мов пушинки,
Цілком нагадують вони,
Серветки, зірочки, сніжинки,
Казковий витвір давнини.
Готують їх і витинають,
Здебільш до Новорічних свят,
Ними ялинки прикрашають,
Панелі замків і кімнат.
Ажурні витончені стрічки
Кладуть на шафи і полички,
А ті, що мають форму кіл,
Кладуть під печиво на стіл.
Щоб їх навчитись витинати,
Для цього слід приготувати
Робочих приладів набір:
Клей, ножиці, картон, папір.

IV. Вивчення нового матеріалу

Українські народні витинанки - це яскравий вид народної творчості, що має глибокі і багаті традиції. Їм притаманні силуетне узагальнене зображення, чіткий візерунок, дзеркальна симетрія, спокійний ритм, логічна відповідність між формою, матеріалом, технікою виконання. Перші паперові прикраси, які можна вважати своєрідними аналогами традиційних витинанок в Україні, виникли в Китаї після винаходу і розповсюдження там паперу. Напередодні свята жінки наклеювали на вікна своїх будинків графічно чіткі паперові «чуанхуан» (віконні візерунки), які виготовляли заздалегідь, узимку. Це були зображення божеств, звірів, птахів, винограду, метеликів, риб. Завдяки високим художнім якостям, вражаючій філігранності та простоті виготовлення «чуанхуан» стали відомі сусіднім народам. Крім чисто декоративних функцій

такі прикраси служили майстрам трафаретами для нанесення відбитків на дерев'яні вироби і тканини. У XIII ст. паперові прикраси з'явились у Персії, а пізніше-через Туреччину потрапили до Європи.

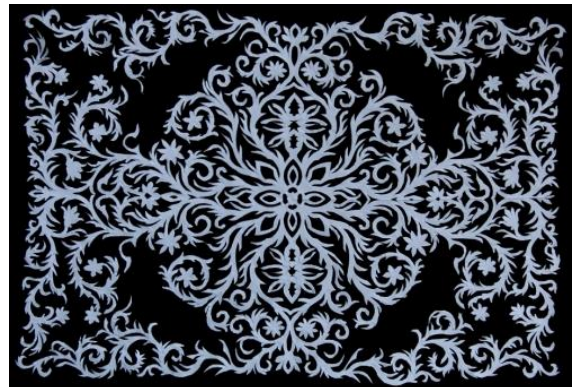
За технологічними та художніми особливостями витинанки поділяються на ажурні (зображення міститься в прорізах) і силуетні (зображення виступає силуетом), одинарні (виготовлені із одного аркуша паперу) і складні (з кількох аркушів паперу).

Мотиви витинанок:

- 1) геометричні елементи та фігури;
- 2) рослинні форми;
- 3) тварини та птахи;
- 4) людські постаті;
- 5) предмети-від архітектурних споруд до звичайних побутових речей;

Силуетна витинанка.

Ажурна витинанка.

Одинарна витинанка.

Складна витинанка.

Майстри витинанки: Оксана Городинська, Марія Гоцуляк, Тетяна Мороховець, Людмила Сорочинська, Юрій Кафарський (м. Могилів-Подільський), Дмитро Власійчук (м. Хмільник), Наталя Гуляєва (с. Рахни-Лісові Шаргородського району), Лариса Шаран (с. Вінницькі Хутори Вінницького району), Людмила Філінська, Василь Слобо-дянюк, Ліна Концевич (м. Вінниця), заслужений майстер народної творчості України, лауреат премії ім. Катерини Білокур Віктор Наконечний (с. Клембівка Ямпільського району).

Рослинні форми.

Тваринні форми.

Асиметричні композиції.

Людські постаті

Словникова робота

Інтерактивна технологія «Асоціативний кущ».

Діти, які асоціації виникають у вас коли ви чуєте слово «дерево»? Так, плодові дерева, фрукти, дикорослі, родовідне дерево. А наші древні предки вкладали у це слово глибинний зміст. Саме тому «Дерево життя» або «Вазон» є найбільш яскравим і складним символом у декоративно-прикладному мистецтві. Воно складається із трьох частин: верхня символізує сферу богів, душ померлих предків, середня-життя людей і всього живого на землі, а нижня частина- це коріння, основа і початок світу. Люди вважали, що символи і узорі є магічними і оберігають від лиха, хвороб. Саме тому мотив дерева життя можна зустріти у розписах, вишивці, ткацтві. Поступово знак дерева життя трансформувався в тризуб-національний символ України. Дуже часто дерево життя зображують у вигляді вазона або деревця з квітами у вазі або горщику, а доповнюють його зображення птахів. А тепер кожен із вас створить своє «Дерево життя», використовуючи різні символи:

Спіраль-зародження нового життя і вічний рух;

Крапка-зерно;

Завиток-рослинність;

Підкова-щастя.

Практична робота

Пригадаймо правила безпечного користування ножицями.

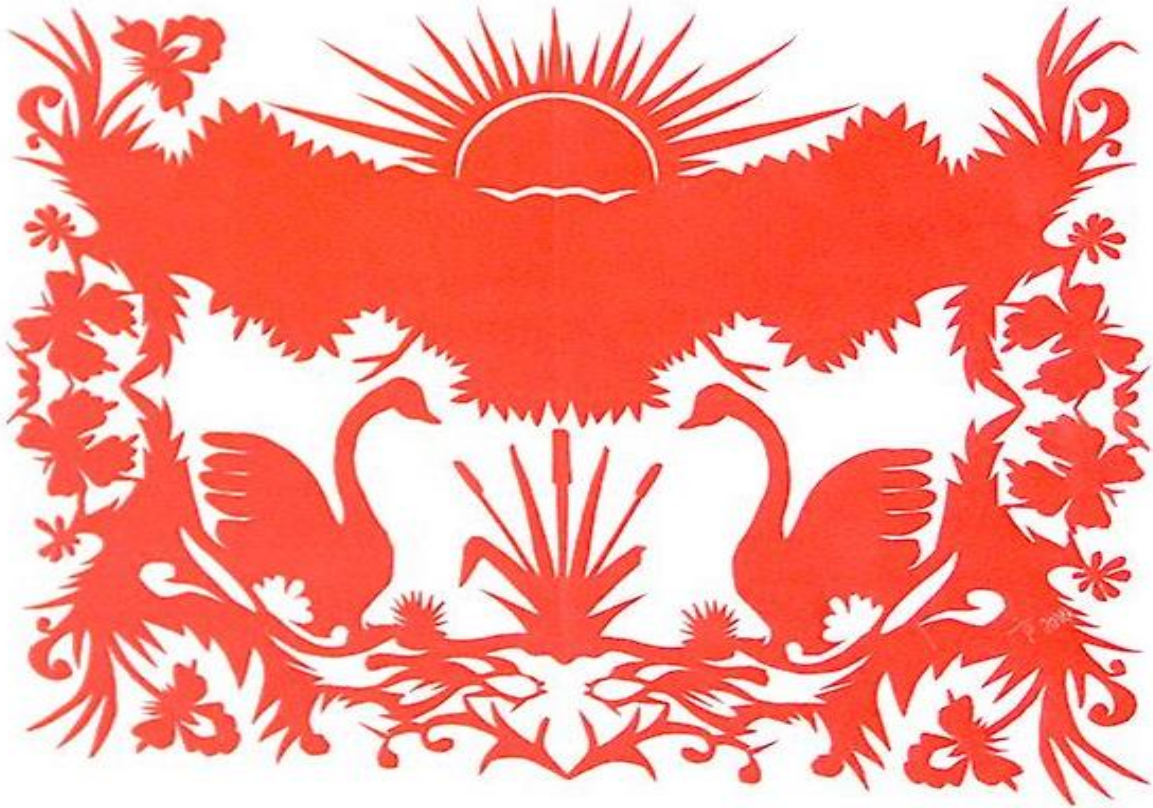
- 1. Продумайте сюжет композиції та в яких кольорах ви будете виконувати свою витинанку. Підберіть два аркуші паперу різного кольору.**
- 2. Аркуш, який буде фоном, відкладіть, інший зігніть навпіл.**
- 3. Нанесіть ескіз малюнку.**
- 4. Виріжте.**
- 5. Розгорніть папір і перевірте готовність витинанки!**
- 6. Нанесіть на зворотну сторону витинанки клей і приклейте до листка основи.**

VI. Підсумок уроку

Учитель демонструє виконані роботи учнів та допомагає аналізувати їх.

VII. Домашнє завдання. Творча робота.

Пошукати в природі цікаві форми для витинанок та зробити їх замальовки.

Використані джерела:

1. Витинанки . Зразки витинанок.[http//imades. google. com. Ua](http://imades.google.com.Ua)
2. Декоративно-прикладне мистецтво.
<http://ua.textreferat.com//referat-13577.html>.
3. Світ витинанок. <http://runy.lviv.ua>
4. Вербицька Зоя, Калачник Наталія. Витинанки.-Т.:2007.

Посилання на електронну версію:

Міський методичний кабінет

Дзеркало:

